

JAK NA INTERNET

Typy souborů

Soubory nás při práci s počítačem provází takřka na každém kroku. Co jsou ale vlastně zač? Z pohledu laika představují vlastně jakýsi “základní kámen” interakce uživatele s počítačovou technikou. Vždyť práce s počítačem v případě většiny z nás stojí především na takových akcích jako je otevření, ukládání, kopírování či mazání souboru. Zkušený informatik by ale asi preferoval definici, která hovoří o sadě dat, s níž lze prostřednictvím operačního systému pracovat jako s jedním celkem.

Co soubory skrývají? Prozradí to přípona

Tato sada se v uživatelském rozhraní operačního systému graficky prezentuje jako notoricky známá souborová ikona. Ikony ale nevypadají stejně. Jejich grafika se liší podle toho, jaký typ dat daný soubor obsahuje. Soubory obsahující text tak většinou symbolizuje ikona v podobě listu papíru, v případě zvukových souborů to bývá například notička. Existují ale i soubory složené, které obsahují množství dílčích objektů a souborů (typickým příkladem jsou komprimované souborové archivy, patří sem ale i kancelářské dokumenty s vloženým obrázkem nebo videem).

Hlavním nástrojem pro identifikaci typu dat ale není ikona, nýbrž přípona souboru, přesněji přípona názvu souboru. Od samotného názvu souboru příponu vždy odděluje tečka a zpravidla obsahuje 1 - 4 znaky.

Nejčastější typy souborů a jejich přípony

Textové/kancelářské soubory

- doc, xls, ppt - soubory kancelářských aplikací Microsoft Office (pro práci s textem, vytváření prezentací a práci s tabulkami). Tyto typy souborů se považují za obchodní tajemství, jejich použitelnost se tak omezuje jen na určitý software.
- Nezatížené komerčními licencemi (tedy lze je otevřít prakticky na jakémkoli počítači a s pomocí nekomerčního software) jsou například formáty txt, pdf či odf.

Obrazové

- jpg, gif, png - komprimované bitmapové obrázky
- bmp - nekomprimované bitmapové obrázky
- raw - nekomprimovaná “surová” obrazová data zachycená snímačem digitálního fotoaparátu. Ta jsou buď převedena do souboru typu jpg, nebo zpracována ve fotoeditoru.

Zvukové

- mp3, ogg, wma - komprimované zvukové soubory
- wav, flac - nekomprimované zvukové soubory

JAK NA INTERNET

Archivy

- zip, rar, arj, iso - komprimované archivy souborů. Archivy jsou vhodné pro rychlejší transfer většího počtu souborů (rychlejší je přesun jednoho většího souboru než 1 000 malých.)

Spustitelné

- exe - soubor, jehož spuštění aktivuje aplikaci, k níž je připojen (například internetový prohlížeč, hra, přehrávač médií atd.)

Maskovaný malware

Obezřetní buďte při stahování souborů z Internetu, zvláště ze stránek, které neznáte. A platí to i pro přílohy e-mailů od neznámých odesílatelů. Do zdánlivě neškodných souborů lze totiž “vpašovat” škodlivý software, který se aktivuje otevřením souboru. V minulosti se objevily případy napadení počítače prostřednictvím infikovaných mp3 souborů nebo fotek. Jistotu ohledně (ne)závadnosti souboru lze získat individuálním prověřením souborů antivirovým programem.

